

Skov og bebyggelse i Hammer bakker

Indtil 1600-tallet var Hammer Bakker stort set skovklædte, men skovene gik dog efterhånden i forfald. Hensynsløs hugst (til brændsel og husbyggeri) tyndede ud i dem. Fremmede krigsfolk tog deres part. Under trediveårskrigen hentede de fjendtlige tropper her store mængder af træ til fæstningsanlæg og ildebrændsel. Svenskerne får skyld for en særlig voldsom træfældning under de to sven-skekrige. Endelig forårsagede et par voldsomme storme i 1649 og 1650 et "grueligt træfald" i bakkerne. I øvrigt sørgede bøndernes husdyr for at ikke alt for mange spirer voksede op. Husdyrene fandt jo en del af deres føde i skovene. Til sidst var bakkerne nøgne. De blev dækket med lyng og dette udseende beholdt de til ind i vort århundrede.

Der lå enkelte større ejendomme i Hammer Bakker. Man kan i gamle dokumenter følge dem helt tilbage til 1500-tallet: Østbjerggård, Brødlandsgården, Attrup og enkelte andre.

I begyndelsen af 1800-tallet tog en del hårdføre karle fat på at opdyrke små hedestykker rundt om i bakkerne. Det førte til, at der her omkring 1850 lå ca. 40 husmandsbrug. I sidste halvdel af 1800-tallet begyndte imidlertid flugten fra land til by - også fra disse fattige hedeegne. De yngre søgte til Aalborg og Nørresundby for

at få arbejde ved de fabrikker, der var ved at skyde frem. Tilbage sad de gamle på de små ejendomme.

Forfatteren Thøger Larsen har i sit digt "I Hammer Bakker sig vejene snor" givet et glimt af de gamle tider. Forfatteren Niels Anesen der er født i Hammer Bakker, har ligeledes skildret det fattige, men på sin vis rige liv, der rørte sig her. Hans far havde et lille sted nær Grindsted, men måtte ellers gå på dagleje på egnens større gårde. I høstens tid måtte moderen også med.

De fleste af de gamle husmandsbrug er nu forsvundet. Enkelte steder kan man dog stadig finde murbrokker, der vidner om gamle bygninger. Og man kan være heldig at finde rester af de små haver, der har været ved husene : forvildede frugttræer og buske. Man har kaldt disse have-rester for de "glemte haver".

I 1880'erne begyndte godsejer Branth fra Sdr. Elkjær at opkøbe store partier af de nordlige Hammer Bakker. Fra omkring århundredskiftet tog sagfører A. Olesen fat på at købe den sydlige del. De to mænd lod store dele af de lyngklædte bakker beplante, og Hammer Bakker fik efterhånden det udseende vi kender i dag.

Johs. Høgsted Jensen.

